

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

EDINOST izhaja 2 krat na teden vsako sredo in sabote o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvu, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Temeljni pojmovi prave državne politike.

X.

(Konec.)

Posebno dobro je, da so Čehi vstopili v državni zbor, ker s tem so ustvarili sedanjo federalistično večino in, ako Bog dade, za večno pokopali velikonemški ali ustavoverni švindel. — Baš zdaj se vidi, da je državno-zborska večina s pozitivnim delom omajala zadnje stebre, na katere se pa je naslanjala nekdanja ustavoverna stranka in vse kaže, da ni ustavoverstvo, boljše velikonemštvo, v dunajskem parlamentu nikdar več mogoče. Na podlagi sedanje večine v parlamentu je mogoče zidati čisto novo poslopje, posebno ako se bode vedno bolj utrjevala zveza mej Čehi, Poljaki in drugimi Slovani. Uže pri prihodnjih volitvah v državni zbor se najbrže še boljše pokaže blagodejni upliv pametnega koraka Čehov, da so popustili pot pasivne politike. — Slovanska večina se skoro gotovo zdatno pomnoži in prihodnji državni zbor utegne uže imeti tako zdatno federalistično večino, da bo mogoče odstraniti krivični volilni red; korak za korakom se potem lahko bližamo pravemu federalizmu in skupnemu parlamentu. — V takem skupnem parlamentu, pomnoženem tudi po prebivalcih novopridobljenih dežel pa bi Slovani na vsak način imeli ogromno večino. Avstrijska ustava kakoršna je denes silno je potrebna preuredbe, ali ta preuredba naj bi se vršila polagoma in mirnim putem brez prekuacij in brez posebne sile in sicer tako, da se historično pravo polagoma spremeni v naravno pravo svobodnih narodov. Avstrija bi morala rešiti problem, kako morejo živeti srečno skupaj v eni državi mnogi svobodni narodi ter vzdržavati na zunaj močno in obče poštovano državo. To mora biti ideal avstrijskih državnikov, ako so res navdušeni za obstoj, napredek in blagost države.

Po volitvah drugo leto bi se morala stranka federalistov osnovati na bolj pozitivnih in trdnih temeljih in ta stranka bi morala s pravim programom, kakor smo ga le površno narisali, stopiti odkrito pred svet. Pred vsem bi se morali Slovani brigati za izvršitev tega poštenega programa; saj so oni uže večkrat rešili Avstrijo k ljubi temu, da so bili vedno le prezirani.

Avstrijski narodi so skozi stoletja postali tako močno navezani na Avstrijo, da bi bilo jako težko razdružiti jih; ko bi se pa še vresničila enakopravnost in ko bi popolnoma zmoglo narodno pravo v naši državi, postali bi ti narodi uprav ne-razdeljivi, in celó drugi narodi, ki zdaj še niso pod Avstrijo, silili bi pod zaštitstvo te države. — Da vlada

v Avstriji popolna enakopravnost, vsak avstrijski podanik bi bil prav tako ponosen na svojo skupno domovino, kakor je Francoz na svojo.

Ne smemo si prikrivati, da baš tega ponosa pri nas še ni v takej meri, kakor bi bilo želeli. — A ljubezen do dinastije, s katero je naša država iz nič vzrastla do take velikosti in mogočnosti, pač je globoko vkoreninjena mej avstrijskimi narodi in to je Avstrijo mnogokrat rešilo velikih nevarnosti. — Vse te naravne in prirojene prednosti pa je treba modro izkoristiti, posebno zdaj, ko je vsakemu pametnemu človeku jasno, da se bode kmalo konečno rešilo jutrovo pitanje in to prav gotovo na podlagi narodnega prava, in kedo more rešiti to prašanje brez Slovanov?

Slovanstvo in to prašanje sta v najožje zvezi in zato se more tudi sklepati, da zaničevani, zatirani in navadno obrekovani Slovan je začel vstajati na podlagi ideje, katera se je porodila, kakor vse novejšje ideje, na Francoskem in dela zdaj svojo pot po vsej Evropi, in da bodo morale se Slovanstvom računati vse velevlasti veliko bolj, nego z vsemi drugimi narodi, ker je Slovanstvo najmočnejši činitelj Evrope, to se umeje samo po sebi. Ni treba, da bi ponavljali, kako hitro se množi Slovanstvo in na kakih še deviških zemljah ono prebiva; ni treba, da kažemo na mladeniški duh Slovanov, na njih hrabrost in vstrajnost v trpenju in boju, vse to so naši sovremeniki videli leta 1875, 1876 in 1877, — in gotovo je, da bi bil uže poskusil nemški narod moč Slovanstva proti Germanstvu, da ni Avstrije po sredi. Zatorej pa vidimo zdaj Bismarka, kako marljivo išče prijateljstva Avstrije in jej pomaga na Balkanu, da se tam razširi kolikor le mogoče. Nemški bistroumni državnik prav dobro vidi, da je obstoj Avstrije potreben za varnost Nemške; v interesu evropskega miru je torej potrebna Avstrija; ali kakor smo uže rekli, Avstrija ne bi mogla dobro spolnovati te svoje naloge, kakor posrednik miru mej Nemci in Slovani, da ona še nadalje zatira svoje Slovane, kakor smo to uže rekli pri drugi priliki, in da ni mej njo in Rusijo določena meja na Balkanu in da ne živi z Rusijo v dobrih razmerah.

Še tako ni gotovo, da Bismark za večno odžene od svojega naroda nevarnost, katera preti Nemčiji, ako se zvežeta Francoska in Rusija. — Ali Avstrija si lahko tudi v tem slučaju zavaruje svojo kožo z neutralnostjo in s pravo politiko na znotraj in zunaj.

Mi smo le hoteli reči, da Avstriji pihá zdaj jako ugoden veter, in da ima najlepšo priliko, da izvrši svojo nalogo na znotraj in na zunaj tako, da more postati še mogočnejša, nego je. Mi smo pisali te članke z na-

menom, da naše čitatelje v velikih potezah seznanimo s pogoji za dobro državno politiko in za boljše bodočnost Avstrije. Dal Bog, da bi se našli v Avstriji tudi taki možje, ki bi odločno in z vso vstrajnostjo veslali temu cilju naproti.

Volitve Koperskega in Voloskega okraja!

Z veseljem moremo slovenskemu svetu naznaniti, da so volilci obeh omenjenih istrskih okrajev storili svojo sveto dolžnost; izvolili so vse 3 kandidate navetovane jim po pol. društvu »Edinost« in s tem pokazali, da so politično zreli in popolnoma disciplinirani. — Še pred par leti se ni moglo računati na to, da bodo volilci koperskega okraja tako odločno stali v boju za slovensko stvar; ali po komaj parletnem delovanju se je pokazalo, da v Istri vendar še živi nepokvarjeno slovensko ljudstvo, ki se vsak dan bolj zaveda svoje narodnosti in svojih pravic. To naše ljudstvo, ako napreduje tako kakor je par let sem napredovalo, ne doseže le, temuč sčasoma celó prekosi v zavesti in odločnosti mnoge druge svoje brate v drugih deželah. To nam kažejo posebno zadnje volitve. Možje so prišli na zbor polit. društva Edinost v Dekani, tam so si segli v roke, da bočejo delati na to, da bodo izvoljeni sami taki volilni možje, na katere se je zanesti in res so prvotni volilci pravo zadeli, kajti pri izbranih volilnih možeh je vsa silna agitacija koperskih lahonov prav tako odletela, kakor krogla na najmočnejšoj oklopnici; od naše strani niti ni bilo treba več agitacije; možje niso dali do sebe, nekateri so se izrazili, lahoni ne premorejo denarja zadosti, da bi jih odvrnoli od svojega prepričanja, zopet drugi so ital. agitatorjem v Koprú molče hrbte obračali; s kratka: volilci so se na dan volitve v Koprú tako vedli, da so nasprotnikom kar imponirali in ko so zadnji videli, da je vse zastoj, poslali so 4 svoje, da uložé protest. — A kako smešen je bil ta protest! — Druzega niso znali navesti nego to, da ni postavno, da je duhovščina in da so učitelji agitirali. — Ali ni to abotno? Zakaj niso še društva Edinost zatožili češ, da ono nema pravice dr. Gambiniju in njegovim iredentarskim pristašem kaliti vode.

Umeje se, da je volilna komisija ta smešni protest precej zavrgla in ga vrnola protestantom, ki so ob enem izjavili, da njih stranka ne voli. — Tudi lisiica ni hotela zobati grozdja, ker je bilo previsoko. — Ker pa se je naš narod pri zadnjih volitvah tako izvrstno držal, upála je Ire-dentarijem istrskim nada in na mesto nje nastopila poparjenost in bojazen, kar se najboljšje vidi iz njih časopisov. Zadnja štev. poreškega lista »L'Istria« je na priliko prinesla članek, v katerem strašno toži, da so nekateri okraji za italijanske težnje zgubljeni; a zopet izrazuje nado, da bode letos vladalo v poreškem zboru najlepše sporazumenje. — Mi imamo to za preludij in smo gotovi, da gospodje lahoni istrskega zbora ne zapusté več zbornica, ko bode kak naš poslanec govoril slovensko, tudi skoraj ni verjeti, da bi volitve zopet izvoljenih slov. poslancev zavrgli, ker toliko so menda zdaj uže preračunili, da bi s tem več sebi, nego Slovanom škodovali. Verjeti je torej, da pojde letos vse mirno in da se poreški gospodje sprijaznijo celó z novim obrazom g. Jenkota, ki niti ne govori italijansko.

Kakor reči zdaj stoji, stopila je pred lahone istrskega zbora alternativa: »Mangia quest'osso, o salta nel fosso« in s tem je tudi dokazano, kako neumno otročje in neprevidezno so postopali lanske leto.

Ali s tem še ni zadosti; sè zadnjo volitvijo so utrjene še le prve pozicije v Istri; voloski okraj je od nekdanj trdnjava istrskih Slovanov; v zadnjem času postal

je taka trdnjava — in nadejamo se za vedno — tudi koperski okraj. — Iz teh dveh trdnjav pa je treba delati naprej; pridobiti nam je v prvi vrsti še pazinski okraj, zatem puljski in poreški. Ti trije okraji morajo biti naši, ako le pridno delamo in je inteligenca na deželi v teh okrajih tako marljiva in vestna, kakor je v koperskem okraju. — Na otokih, kateri volijo 2 poslanca, je zmaga v istini uže davno naša, kratil nam jo je dosedaj le okrajni glavar gosp. *Blusscheg*, kar je do jasnega dokazano po protestih, ki so šli na Dunaj! — Upati pa je, da sedanja vlada vendar uže odstrani to oviro in da bode vlada tam uže pri prihodnjih volitvah tako postopala, kakor postopa na priliko v Koprú, kder vsega spoštovanja vredni glavar gosp. vitez *Bosio* postopa strogo nepristransko in taktno. Naj še pristavimo, da je lanske leto šlo v mestu Pulj samo za 4 glase, da ni zmagal kandidat slovenske stranke, potem, da imajo 3 škofi virilne glase, kateri so manj ali več na slovenski strani, a ti se le izvanredno udeležujejo sej, in pridemo do sklepa, da od 30 poslancev (brez virilistov) morejo Slovani imeti v istrskem zboru polagoma polovico, to je 15 poslancev, in to pri sedanjem popolnoma Slovanom protivnem volilnem redu, kateri daje veleposestnikom, mestom in trgovinski zbornici dosti preveč poslancev.

K temu, da Slovani dosežejo polovico, to je 15 poslancev brez virilistov, treba je le, da vlada povsod tako pravično postopa, kakor v Koprú in da se naši slovenski rodoljubi, posebno duhovščina in drugi inteligentni možje zedinijo in tako organizirajo, kakor so zdaj organizirani v Koperskem okraju. — To se mora zgoditi; slovenski rodoljubi vseh stanov v Istri naj se le združijo vsi v društvu *Edinost*, katero ima najplemenitejše namene in naj z navdušenjem solidarno delajo, pa narod podučujejo pri vsakej priliki, kakor to delajo osobito nekateri koperski rodoljubi. — To naj bode torej naša zadača, vsi rodoljubi bodimo v tem složni, da moramo ta cilj doseči; stem za vedno iz Istre proženemo one rogovileže, ki kriče po svetu, da je Istra italijanska zemlja; tako so delali tudi dalmatinski bratje in denes ire-dentariji molče o Dalmaciji.

Ni pa lepše, plemenitejše zadače za rodoljuba, nego je ona, da ubozega zatiranega istrskega roba Slovana rešimo iz spon najkrutejšega sovražnika in da vsemu svetu dokažemo, da istrska zemlja je slovenska zemlja.

Toliko denes o srečno izvršenih volitvah vsem istrskim rodoljubom v ozbiljen preudarek. — Ni treba da h koncu pohvalimo volilce voloskega okraja, ki morejo biti vsem Slovanom uzor discipline, saj tam so na čelu vsega pol. gibanja kastavski Sokoli, Slovenci v Podgraškem okraju so tudi uže davno do dobrega probujeni. Ali naše veselje je večje nad novo trdnjavo v koperskem okraju; tam smo spoznali zadosti odločnih mož, ki ne stojé nič za Kastavci, a takih mož nahajamo posebno dosti mej ondotno duhovščino. — Zatorej kličemo vrlim in zavednim volilcem koperskega okraja: Živeli in vedno tako hrabri ostali!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Istrski deželni zbor se je 9. t. m. opoludne odprl. Pričujočih je bilo 21 poslancev; novoizvoljenih še ni bilo, ker niso še prejeli poverjenic. Deželni glavar je zaklical slavo cesarju, kateri pozdrav je našel odziv v zbornici. Včeraj so bile volitve v razne odseke.

Cesar je 6. t. m. na Dunaj došlega grškega kralja obiskal ter se pri njem mudil pičlo uro; pozneje je kralj obiskal cesarja, 7. t. m. pa odpotoval v Peterburg.

Cesar je podelil deželnemu namestniku na Češkem, baronu Krausu red že-

lezne krone prve vrste, grofom Berchtold, Rihardu Clam in Egbertu Belcredi dostojanstvo tajnih svetnikov, in prof. Jirečku red železne krone druge vrste.

Na Dunaji se je 9. t. m. pričela kazenska obravnava zoper anarchista Stellmacherja, ki je umoril Bišoha. Stellmacher se je udal, in rekel, da je umor iz političnih nagibov izvršil, da se maščuje nad zatiralci. Pri Eisertu je izvršil rop zato, da more pobegniti. Stellmacherjev tovariš in deležnik pri moritvi, Kammerer pa stoji pred vojaškim sodišče na Dunaji. On taji vse in zato po vojaškem zakonu ne more biti obsojen k smrti na vešala, obsojen pa bo k smrti s prašom in svincem, ker je vojaški uskok in je skušal umoriti stražnike, ki so ga prijeli.

Včeraj se je kazenska obravnava zoper Stellmacherja končala, bil je v vseh točkah kriv spoznan in k smrti na vešala obsojen.

V hrvaškem deželnem zboru ste si narodna in pravna stranka uže nekoliko v laseh. Vseji 7. t. m. je zahteval posl. Josipović, naj Starčević prekliche včerašnjega govora besede, ki večinno žalijo. Ker pa Starčević tega ni storil, izjavil je Josipović, da si po drugej poti pridobi zadoščenje. Načelnik je Starčevića pokaral zaradi včerašnjih žaljivih besed. Potem pa je Starčević izrekel, da ni imel namena žaliti in da je pripravljen, prositi za odpuščanje.

Na Ogerskem se izgredi pri volitvah ponavljajo; v Minsentu pri Segedinu so bili napadeni žandarji in se je nanje streljalo; ti pa so tudi mej ljudstvo streljali in bili so trije ljudje umrten in več ranjenih.

Ogerski minister Tizza je vsled razgredov, ki se godé pri volitvah v državni zbor, poslal županijam ukaz, naj zoper vse tiste, ki rabijo nepostavna sredstva, da s temi vplivajo na volilce, ali kateri sploh hočejo svobodno menenje zavirati, rabijo največjo strogost, da se hudobni nameni zatró. Vsi javni organi, ki se pregreše o tej zadevi naj bodo preveč popustljivi, ali pa strankarski, zapadejo disciplinarnej preiskavi in se imajo izročiti sodnijam, da jih te kaznujejo.

Vnanje deželo.

V srbskej skupščini je 6. t. m. odgovoril ministerski načelnik Garašanin na interpelacijo poslanca iz pokrajine ob Timoku zastran napadov srbskih izseljencev iz Bolgarije ter razjasnil to zadevo in rekel, da žaljenje prava od Bolgarije zahteva določno postopanje. Ako Bolgarija do nedelje ne da zadostila, pretrga se diplomatsko občevanje z njo. Skupščina je soglasno izrekla, da postopanje vlade popolnem odobruje ter bo vlado podpirala, dokler se ona prizadeva za odvracanje revolucionjskih pojav od zunaj.

Diplomatski srbski opravnik je 6. t. m. izročil bolgarskej vladi pismo zaradi znanih dogodov na srbsko-bolgarskej meji. V Sofiji je zaradi tega velika razburjenost.

Bolgarska vlada je 7. t. m. storila zadnji korak, da se diplomatska zveza mej Bolgarijo in Srbijo ne pretrga, ker je izjavila, da prevzame ona odgovornost za kakoršne koli agitacije srbskih izseljencev proti Srbiji ter izrekla, da pokrajina ob Timoku ostane neutralna. Ker pa srbska vlada ni odjenjala od svojih zahtevanj, odbila je bolgarska vlada srbsko zahtevanje s pristavkom, da odvrtača od sebe vsako odgovornost, ki bi iz tega utegnola nastopiti.

Ker je bolgarska vlada odbila srbska zahtevanja, zaprl je 10. t. m. srbski poslanec v Sofiji svoj urad ter še tisti dan zapustil bolgarsko zemljo. — Ako bi se to bilo primerilo v katerej velikej državi, nastopila bi vojna; tu pa se tega ni dosti bati, ker brez dvoma posežejo vmes velevlasti in poravnajo razpor.

Kraszemškega prošnja, naj bi prebil kazen in trdnjavi Königstein, ni bila uslišana, ampak zaprli so ga v devinsko trdnjavo, kder je podnebje nezdravo in zrak poln sopara in dima vsled mnogih fabrik. Predno so ga prepeljali v to trdnjavo, prišel ga je obiskat njegov sin, a ostro so ga stražili, da mu ni mogel dati ni nopyeev, ni časnikov in knjig. Slovo obeh na kolodvoru v Lipsiji je prestreslo vse pri-

čujoče, i sinu ni bilo dovoljeno, da bi spremljal bil očeta v istem vozu v Devin. Iz začetka mu v trdnjavi ni bila dovoljena nobena jed razen jetniške, ker pa se je videlo, da oslabelega in bolehnega starčka taka jed naglagonobi, dovolilo se mu je, da sme dobiti jed iz krčme.

V Rimu so začeli radikalni časniki zasramovati cerkvene obrede katoliške cerkve, posebno so napadali pobožno čiščenje Matere božje in divjali zoper šmar-nice. Vsled tega se je pri zadnjih šmar-nicah zbralo toliko ljudstva, da ni bila le polna cerkev sv. Majdalene, temuč da je bil tudi ves trg pred cerkvijo natlačeno poln; zaradi tega je kardinal vikar Pa-roccchi zoper navado podelil pobožnim apostolski blagoslov zunaj cerkve; zvečer pa je bil velik del Rima razsvitljen.

V Berlinu so 9. t. m. položili temeljni kamen novemu parlamentnemu poslopiju. Bila je velika slovesnost, katere se je vdeležil cesar, cesarjev nastopnik, knez Bismark, državni poslanci, zvezni svet, diplomati, mej temi ruski in avstrijski poslanec. Knez Bismark je prebral cesarjevo pismo, v katerem cesar omenja vojne slave združenih nemških rodov, vsled katerih vspehov se je država do nepričakovane visokosti pospela in Nemčiji dala moč, da more narodno razvitje samostojno ceniti in napredek blagostanja v lastno roko vzeti. Temu varstu in temu blagostanju naj bode posvečeno delo v tej hiši, katero naj mir na vzunaj in znotraj varuje.

V Londonu je angleška policija zasa-dila več lenjanov, o katerih se je mislilo, da so pobegnoli z Angleškega.

Na Irskem so v razporu narodnjaki in Orangisti. 9. t. m. so imeli shod poslednji, prvi pa so jih napadli, v hišo, kder so zborovali, metali kamene, vanjo streljali in okna pobili. Polcija in vojski so mir naredili ter več oseb obeh strank za prli.

Is Kahire se poroča, da so prišli na sled zaroti ter da se bojé, da ne bi kriv-vega proroka privrženci trdnjave z dinamitom razrušili; zato hodijo straže noč in dan okoli nje.

Is Suakima so došla uradna poročila, da se je Berber upornikom udal, en del posadke je prestopil k upornikom, drugi del pa je bil poklan.

Is Kalkute se poroča, da so v Lahore-u zaprli ruskega juda Isaka Balabana ter ga z obitjeljo vred poslali v Kuraké; trdi se, da je ruski ogleduh.

Pogodba mej Francosko in Anamom je bila uže podpisana; anamska vlada je sprejela vse zahteve francoske vlade. Po tej pogodbi je postavljen Anam pod francosko pokroviteljstvo in zstopal ga bode pri zunanjih vladah francoski zastopnik. Kohinkina, Anam in Tonkin bodo eno celno okoliše. Pošta, brzojav, finance in colni uradi se združijo pod eno upravo, katere vodja bode francoski upravnik. Anam je tedaj popolnoma v francoskih rokah.

DOPISI.

Opčina, 8. junija — Črešnjariji nove vrste. Kedo ne pozna prijetno žvrgolečega strnada, ki svojo pesnico drobi s kaknega vzvišenega vršička? Najljubše mu je pa črešnjevno drevo, kedar se mu sladki njegov sad naproti rudeči; najbrž zato, da si zdaj pa zdaj svoje pevске žilice posladi s kako sladko črešnjo, da mu potem pesmica gladkeje in sladkeje teče. Zato mu ljudstvo tudi črešnjariji pravi.

Te dni smo pa tukaj opazovali črešnjarije vse drugačnega plemena; namreč neke ponočne ptičke, ki se enako grdim sovam in studnim smrdokavram ponoči okoli plazijo in ulačijo, ter na sramoto svojim roditeljem in vsej vasi na sadje preže. Ti ptički se nekega večera zmislije, ne iz potrebe, ampak iz same lahkomišljenosti pokušati črešnje bližnjega soseda, ki blizo ceste rastejo. Kar sfrče na drevo in začnejo si svoja hripava zijala sladiti s ptinjami črešnjami. Ali božja kazen ni izostala! Žandarji jih zapazijo in gredo tibo proti njim. To zapazivši trije ptički sfrče in v črnej noči izginejo, četrti, mo-driši, se pa na drevesu potuhne čes: »Saj je tema, nihče me ne more videti.« Toda motil se je ponočnjak. Žandarm ga zapazi in veli: »Doli z drevesa, ako ne, te pa na bodalo nabodem!« Ko ptiček vidi, da ni drugače, zleze z drevesa v jekleno naročje žandarmov, kateri ga uklenejo in

v zapor odvedó, kder je moral povedati imena in stanovanje svojih malovrednih tovarišev. Kmalu so žandarji imeli še ostale in z drevesa pobegle tri ptičke, katere k prvemu v kletko zapró. Drugi dan so žandarji vse stiri črešnjarije v kup uklenjene v Trst odpeljali in izročili pravici, da jim podeli zasluženno kazen, ter jim naloži drago plačo za storjeno škodo — Tako je prav; vsak pameten človek mora odobravati ta čin žandarmov in priporočati jim, naj tudi v prihodnje dobro pazijo na take ponočnjake. Dobro bi bilo, da bi vsakega klateža, katerega brez opravila po 10. uri zunaj dobé, brez pomisleka ugrabili in zaprli. In res kaj pomagajo vsi nauki o kmetijstvu in o sadjarstvu pesobe, kaj morejo vsi potovalni kmetijski učitelji, ako ne hojo varni poljski pridelki? Kako veselje hoče imeti za sadjarstvo ubogi kmetovalec, ako mu zlobna roka ne pokrade le sadja, nego tudi drevo polomi in poškodeje. ter po-pteptá in pohodi, kar pod noge pride brez-obzirnemu tatovu? Ali je po tem čudo, da masikateri v svetelj jezi zgrabi sekiro ter poseka še to malo dreves, kar jih ima, namesto da bi nove sadil? Kam privede tako počenjanje? — Imamo sicer ostro postavlo za varstvo polja in pridelkov, toda ta je večidel še le na papirju, ter oblastniije prerade spregledujejo take pre-stopke meneč da je le majhna škoda, ker ne pomislijo na druge žalostne nastopke, ki iz tega izvirajo. V občno korist je tedaj žel ti da se postavla z vso strogostjo in ostrostjo izvršuje in da se prestopki brez usmiljenja kaznujejo.

Kmetijski prijatelj.

Iz Katinare pri Trstu, 7. junija. (Blagoslovenje novih zvonov). — Popi-sovaje v zadnjem dopisu slovesnost, ki se je na Katinari dne 29. maja vršila, rekel sem, da željuo pričakujemo 5. dneva junija meseca, in da bode zopet kaj veselega. lepega videti, ko pride premilost. g. škof nove zvonove blagoslovit.

Nisem se varal. Bilo je istinito lepo. Zjutraj nas je sicer strašilo, da bode dež slovesnost kvaril, ker zbirali so se sivi oblaki in tudi dež je začel padati. Ali mej gorečimi vzdihljaji k Bogu, da bi le toliko časa ne padal dež, da bodo mogli zvonove na prostem blagosloviti, neumorno so možje, fantje in dekleta nadaljevali priprave za slovesen sprejem premil. vladike in za slovesnost pred cerkvo in v cerkvi. Bili smo uslišani! Da še več se je zgodilo, nego smo prosili. Bilo je potem ves dan lepo vreme.

Dež je bil zjutraj pota zmočil in nekoliko oblatil, in zato smo premišljevali, bi-li šli premil. škofu naproti. Ali želja gojena, presvetlega na odločenem mestu, namreč pri vходу na lepo pristavo »Milara« sprejeti, zmugala je, meneč, da le na tem mestu, kder je bil tudi slavolok z napisom: »Pridi k nam mili oče« premilostjivega sprejmemo, ob enem pa tudi prosimo, naj bi se radi mokrega pota za nami peljal. Videč pa toliko množico ljudstva s prapori in toliko belo obleč-nih deklic in deklet, presvetli krepko iz kočije stopi ter odločno odgovori da hoče z nami hoditi.

Lep, istinito lep je bil sprevod. Prišedši na Katinaro je šel premilost-ljivi najprvo Najsvetejše v cerkev počestit, potem pa se je napolil v farovž in od tu smo šli v slovesnem sprevođu k blagoslovenju novih pred cerkvijo visečih zvonov. Blagoslova ne bodem natančno popisoval, pravim le, da dokaj pomenljiva in ganljiva so vsa opravila, katerih vsako posamezno kaže namen zvonov.

Da so bili fantje in dekleta zopet okrasili ne le zvonov in prostora pred cerkvo s zelenjem in prapori, temuč tudi vso pot, po kateraj smo premilostl. škofa vodili, tega mi ni treba zatrjevati. Razobešenih je bilo 59 velikanskih prapro-rov, malih pa — kdo bi jih bil mogel prešteti, mej njimi je bilo mnogo narodnih. Bila sta še dva napisa in sicer eden viseč mej prapori in zelenjem čez cesto: »Slava našemu škofu!« drugi pa nad vhomom k cerkvi. Veseli se z veselimi.

Po dovršenem blagoslovu je bila sv. maša. Ljudstva se je vse trlo. Na daleč okoli cerkve ni bilo prostora k praznega, kakor vrabci so ljudje na vejah čepeli.

Sešlo se je bilo 20 pred. in č. gosp. duhovnov. Bil je tudi blagorodni gospod c. kr. namestniije svetovalec vitez Sche-merl. Pri obedu ni bilo brez napitnic. Domači duhoven je prvo nazdravil Nj. Veličanstvu in njega sl. vladi in potem v premilostl. g. škofu zahvaljevaje se za skazano pomoč, posebno pa da je prišel dovršeno delo blagoslovit. Obeh odgovor je bil dokaj laskov. Da je bilo veselje bolj popolno, zapeli so č. g. najprvo in za njimi pa domači pevci nekoliko narodnih pesmic.

Vse je pa željno pričakovalo trenutka ko se novi zvonovi v zvoniku oglašó. Prišel je! Vse hipoma potihne — poslušá — strokovnjak v muziki hitro poskuša, kateri glasovi so in so li vglasbeni. Vsi hvalijo močne, čiste in čisto harmonično v D. dur (D-Fis-A) ubrane glasove. Hvalili so zvo-

nove in zvonarja. G. Samassa je z delom pokazal, da je mojster in mož beseda.

Kaj naj še poročam? — Potem se je zvonilo in pritrkovalo in se še skoraj bi rekel neprenehoma. Vsak hoče nekoliko zvoniti. Tudi starček težko se v zvonik plaže hoče le-to veselje imeti ter nekoli-ko pobrenkati, katero veselje mu iz srca privoščim.

Slovesnost je končana. Konečno le še rečem: kder imajo ljudje tako veselje nad cerkvenimi napravami in s tako požrtov-valnostjo tolike troške v sedanjih slabih časih prevzamejo, da v cerkvi kaj potreb-nega napravijo, tam je veselo znamenje še žive vere. Ni še zgubljeno ne, če tudi se tam pa tam kaka ljulika prikaže, še je dobrega zrnja. Stroški, katerih imajo le nekoliko še poravnati, niso malenkostni. Ako so hoteli večje zvonove imeti, morali so zvonik zvišati, kar je stalo blizo 1000 (tisoč) gl. Prepotrebne ure v zvoniku ni bilo in tudi strelovoda ne. Vse to in še marsikaj se je zdaj napravilo in skoraj vse uže poplačalo. Težavno je šlo, pa-vendar je šlo. Skoraj bode dovršeno! Naj bode Bogu na čast!

Jutri bode pa zopet redka slovesnost. Nova maša bo, katere so denašnji dni tako redke.

Iz Gorice, 8. junija. (Izv. dop.) — (Deželni zbor Goricki) se je 9. t. m. slovesno odprl. Ob 10. uri zjutraj je bila v stolnej cerkvi sv. maša, katero je daroval pokneženi vrhovni škof Alojzij dr. Zorn z veliko asistenco. Ob 11¹ u. so se zbrali dež. poslanci v deželno dvorano, na čelu jim dež. glavar grof Coronini, vladni zastopnik c. kralj. dvorni svetovalec bar. Rechbach, pokneženi vrhovni škof dr. Aloj-zij Zorn in 20 poslancev. Ker je bilo po-stavno število poslancev navzočih, nagnani predsednik s primernim govorom začel zasiedanja, ter nazdravi presvitlemu ce-sarju. Poslanci vskliknejo trikratni »Živijo in Eviva«. Na to predstavi predsednik kot vladnega zastopnika pri dež. zboru gos-poda c. kr. dvornega svetovalca bar. Rech-bacha, povabi predsednik presv. kneza in škofa Alojzija Dr. Zorna, da stori slovesno obljubo. Poslanec baron Locatelli je na-znanil, da je po bolezni zadržan vdeležiti se denašnje seje.

Slednjič napove predsednik te le došle-peticije:

Blaz Čhiades prosi za svojega sina Ludovika podpore, da bo mogel končati slikarske študije.

Mihellin Peter prosi, naj se mu na-kaže iz zaloga za ranjene in bolne vojake, mesečno podporo od 5 gl.

Asylverein dunajske univerze prosi podpore.

Ajbsko županstvo prosi podpore za predelanje ceste od Kostanjevice do Čo-lence proti Kanalu.

S tem sklene predsednik ob 11¹ u. uri sejo, ter napove prihodnjo za ta dan ob 4 uri popoldne s tem le sporedom: 1. De-želni odbor poda proračune za l. 1885. in računске sklepe za l. 1883. vseh zalogov, ki so v deželnem oskrbništvu. 2. predlog, da se zaprosi pogodbam v zadevi pogo-j-zdovanja Krasa oprostitev kolekov in pri-stojbin. Slednjič volitev odsekov.

Iz Brezovice, dne 3. junija. — (Spomin na lanski tabor). Minolo je jedno leto, odkar je Brezovica dočkala dogodek, kakoršnega še ni in tudi teško več bo; mislim namreč na »tabor«, dne 3. junija 1883. Ta dan ostane marsikomu dolgo v spominu. Nauki, seme na taboru sejano, obrodi in je obrodilo uže marsikoji sad; trud ni bil zastoj. Narodna zavest se je vzbudila tako, da se ni jednako pričako-valo. Naše ljudstvo je pričelo spregledavati ter razločevati svoje prave dobrotnike od onih, koji se mu dobrikajo le tedaj, kedar žele z njegovo pomočjo doseči svoje se-bične koristi.

Marsikaj se je spretenilo v jednom letu; marsikaj je bilo drugače v vasi samej, še več v vsej občini, a tudi z ozirom na deželo bi utegnolo kaj drugače — slabše biti, ko bi lanskega tabora ne bilo. Kdo ve, ali bi imeli v deželnem zboru takega narodnjaka, kakor ga bodemo imeli zdaj? Teško da, ker oni, kojega je »tabor« dobro pobožal, je uže lani, kljub visokočestitega gosp. Strka, deloval na to, da bi on postal naš poslanec; letos bi mu bila prilika dobro došla in ako bi se ne bili narodni pojmovi vzbudili, vse bi bilo mogoče. Zdaj pa — naj v miru počiva.

Dokazano je tedaj zopet, da imajo takovi javni ljudski shodi v narodnem oziru veliko važnost — posebno v Istri, kder se je naša slovanska stvar pričela komaj gibati. Veliko hitreje bi dosegli svoj slovanski namen, ako bi se pogostoma pri-rejali tabori in žal, da je izvrstna misel — izražena na našem taboru — zaspala. Radostno smo pričakovali, da se snide v sredini Istre naš slovanski narod, da po-kaže širokoustnim Labom in lahonom, da je dežela, v kateraj se oni tako samo-oblastno šopirijo, naša in da hočemo za-dobiti v njej zopet ono veljavo in moč, ki nam gre po naravnem in državnem za-konu. Še vedno povprašuje koji naših možakov, katerega je lanski tabor vzdra-

mil in navdušil, kedaj bo obečani tabor v sredini Istre in gotovo je, ako se isti osnuje, — kar Bog dal, da se ga od naše strani mnogobrojno vdeležimo. Na delo tedaj prerajeno društvo »Edinost«; na delo bratski rodoljubi hrvaški v sredi tlačene Istre! Pomagali bodemo, kolikor boče v našej moči. Kar je bilo lani onemogočeno, to naj se izvrši letos!

V vidni, trajni spomin na tabor lanskega leta sklenola je naša Čitalnica, omislila si zastavo. Ker so naše moči le pičle in ker bi radi imeli zastavo, katera bi bila vreden spomenik tako važnemu taboru, nabirajo se za njo darovi. Isti so uže precejšnji in ne manjka več mnogo, da dobomo okrasje in ponos našemu društvu. Rodoljubi, kateri bi želeli še kaj podariti, naj to store, hvaležen jim bude naš narod!

Z Notranjskega, 6. junija. — Včeraj se je zbralo lepo število županov in občinskih mož iz treh političkih okrajev k obravnavi zastran prodaje vode Bistrice-Reka. Obravnava se je vršila v spodnjih prostorih Jelovškove hiše v Bistrici, kder je sedaj nastanjena ces. kr. žandarmerija. Kakor se govori, bilo je neki 20 mož žandarmerije skritih za slučaj nevarnosti. Vsakako nas pa veselilo, da ni okrajno glavarstvo žandarmerije očitno nastavilo, kar bi bilo toli odlične zbrane možake gotovo žalilo in napravilo na vse ljudstvo najslabši vtisek. Akopraj je bilo še družega ljudstva prav veliko, zgodil se ni najmanjši nered, kar nam je najboljša priča, da naše ljudstvo braneč svoje pravice zna spoštovati tudi druge, ter da je politično zrelo.

Vsi županje pa z svojimi svetovalci, branili so pravico do vode z mirnimi a možatimi in izdatnimi besedami. Razlogi, katere so navajali, podprti so uprav na temelju narave in postave same, tako, da bodo slavne oblasti pri razsojevanju te čudne zadeve na vsak način morale na nje ozir jemati. Kar nas najbolj veselilo pri tem je pa to, da moramo z največjo zadovoljnostjo zabeležiti veliko probujenost, katera vlada mej gg. župani in sploh občinskimi možmi. Z gotovostjo smem trditi, da pred leti bi bili Tržačanje namerjavani čin zastran zavednosti županov lahko izvršili, a sedaj so zadeli na trdo skalo probujene zavednosti.

Mi smo tržaške gospode ves čas njihovega manevriranja okolo vode po nekoliko opazovali, in kolikor smo po znamenjih mogli razsoditi, računali so gledé vzetja vode največ na nevednost ljudstva. A da so se pri tem računom en malo zmotili, dokazal jim je sijajno dan 18. maja in 5. junija, kateri poslednji jih je prepričal, da nemajo opravila z nevednimi brkinskimi »ščavci«, ampak s zavednim ljudstvom, katero boče svoje pravice z vsemi postavnimi sredstvi do zadnjega zdiha braniti vedelo. H koncu za sedaj izrekam v imenu mnogih domoljubov vsem gosp. županom in drugim odličnim možakom, kateri so dne 5. junija v blagost ljudstva tako neustrašeno povdignoli svoj glas: slavaj!

NB. Brez ustmenih ugovorov vložilo se je od županstev in drugih zasebnih strank do 130 pismenih ugovorov.

Domače in razne vesti

Odbor političnega društva Edinost je imenoval zopet mnogo poverjenikov po Istri in drugod. Vsem imenovanim gospodom je poslal odbor pole in poduk, kako se imajo ravnati, in jim s tem priporoča, da kakor hitro mogoče poročajo, ako prevzamejo častno in rodoljubno zadačo, da se boče znal ravnati odbor.

Imenovanje. Deželnega sodišča svetovalec, g. Filip Abram, imenovan je svetovalcem višjega deželnega sodišča. Uže davno ni Slovence nobeno imenovanje tako veselilo in zadovoljilo, kakor to. Čestitamo.

Goriški vrhovni škof dr. Zorn je bil zadnji petek pri cesarju na avdienci. Spolnilo se je tedaj, kar se je nam z Dunaja poročalo in smobjavljilo v zadnjem listu.

Tržaška čitalnica je uže v novih prostorih, katere je primerno in jako lepo za svoje namena priredila in mebirala.

V soboto 14. t. m. se slovesno na novo odpré keglišče, in sicer po 7. uri zvečer; — drugo soboto, to je 21. t. m. pa se novi prekrasni prostori odpré s posebno slavnostjo in koncertom. — Nadejati se je, da se prvega keglanja vdeleži prav mnogo udov. O.l. kar ima čitalnica nove prostore, pristopilo je uže prav mnogo novih udov iz odličnih krogov, in nadejati se je, da odbor po mnogih lepih veselicah iz naše čitalnice napravi pravo zabavno središče tržaških Slovanov.

Tržaške novice:
Imenični gostje. Te dni smo imeli več imeničnih gostov v Trstu, tako egiptovskega ministra Sultan pašo, kneza Asano, japonskega ministra in poslanika in včeraj je došel sem avstrijski poslanik in pooblaščen minister baron E. Teschenberg.

Vreme je letos jako čudno; preveč dežja in prav mrzle dneve imamo, vsled te nenavadne temperature mnoge bolezn. — To vreme pa škoduje posebno trti, največ za svilodnim črvcem, kateri so v nekaterih krajih, namesto da bi začeli prestiti, kar vsi poginoli. Sinoči je bil prav zimski mrz, pa ni čudo, ker je na bližnem Nanosu snežilo. Čudno vreme to sredi junija!

Samomor. V ponedeljek zjutraj so našli pri Sv. Andreju v morju truplo 50 letnega Egidija Stok, fakina iz Rocola št. 26. Omenjeni je bil v službi v strojenici v Rocolu, a ker so ga v soboto odpustili iz službe, skočil je mož v morje.

Lotrijski sleparijo vas na vse strani! Za Sv. Antonom novim je loterijska kolektura, katero naše babice in naši lotrijski močno obiskujejo. — Pred leti je nek ubog mož stavlil v tej kolekturi na 3 številke par goldinarjev, na dan žrebanja gre pogledat pred loterijo, »katere so prišle« in kako vesel poskoči, ko se preriča, da je »zadel vse tri«. Hiti v kolekturo, pokaže boletu, ali v takozvanih škontrinah niso našli zabilježene one bolete. — Pisar je sicer izdal boletu, ali številki ni vpisal v škontrin. stavljen denar pa sbrani. Pisarja so zaprli in obsodili so ga na 1/2 letno ječo. — Te dni pa je uprav v istej kolekturi stavlil nek gospod na 3 številke 10 gl., in res pridejo vse tri. — Ko pa gre gospod v kolekturo, da konstatuje dobitek, konstatiral je sleparijo. — Njegova boleta ni bila vpisana, pisar je pojedel denar. Ko pa pisar vidi, da je zasaden, pobriše, ne ve se kam in našli ga še denes niso, akoprem se je za stvar znalo uže v soboto.

Morete si misliti jezo gospoda. — Iz tega pa je tudi razvidno, da se po nekaterih kolekturah godé res čudne stvari, in to naj bi bilo svarilo našim pametnejšim ljudem, da se vzdržujejo stavljenja na loterijo.

Pijanci držite se daleč od morja, kajti lahko je da padete v slano vodo, kakor je padel v soboto 38 letni fakin Jakob B., ki ga je preveč pil na rivi Sanitete.

Javna dražba. Dne 19. t. m. boče pri tukajšnjem mestnem magistratu javna poduzetna dražba najnižjo ceno od gl. 2585 s. v. za potrebno belitev in mazanje v mestni bolnici. — Pisane pravilno kolekovane in z vadijem gl. 258 obložene in zapečatene prošnje sprejemajo do dražblnega dne v mestni zakladnici (Tesoreria civica) v IV. nadstropji magistratnem, kder se tudi natančneji pogoji poizvedo.

Iz pred porotnega sodišča. Nič manj, nego ves teden in še v nedeljo se je ulekla obravnava proti urednikoma znanega lista »L'Alabarda di Trieste«, ali kakor mu mi pravimo »Tržaška Šalobarda«, — gosp. Dr. Ciatto in Karolu Bechtingerju, katera je tožil urednik »Cittadino« g. Ant. Antonaz. L'Alabarda je pisala proti Antonazu, da je malodušen obrekovalc, ostuden človek, v nekej drugej številki je pisala Šalobarda tako-le: Danes ti (Antonazu) pritisnem na čelo pečat malodušnika, obrekovalca, špijona; — nadalje Antonaz najustudnejši žurnalist, pravi Janus z dvema obrazoma, mož kateri prodaja svoje pero, svojo vest onemu, kateri plača več, kateri pozna le svoj trebuh. — V nekej številki »Alabarda« ponavlja zopet vse te pridevke in sklepa, da hoče uničiti Cittadina, ako Bog ne dade gosp. Antonazu vsaj toliko srčnosti, da se obesi, kakor se je Alabarda še večkrat napadala Antonaza in mu prerokla vse, kar se le more prereči najzlobnejšemu človeku; Antonaz je bil zaradi tega primoran tožiti oba urednika Šalobarde zaradi žaljenja česti. —

Jasno je bilo vsakemu, da je Antonaz v resnici bil razžaljen in noben pravi sodnik ne bi bil mogel zanikati tega ter obsodil bi bil omenjena urednika; toda pred porotniki se je stvar vse drugače razvijala. Dr. Ciatto, dober govornik in znan zvitez nastopil je dokaz resnice; s fakti dokazal ni skoraj nič, a vendar mu je prišla na pomoč večkratna menjava barve lista »Cittadino«. On je slika porotnikom jako živo vso zgodovino »Cittadina« od 20 let sem; pokazal je, kako je bil »Cittadino« najprej rudeč do skrajne meje, potem zopet dober Avstrijec, poprej Slovanožerec, potem odločen zagovornik Slovanov, zdaj zopet njih sovražnik, dokazal je tudi, da je gospod Antonaz od nekdanj hud antičlerikalca, a ko je bil enkrat v denarnej stiski, ponujal je svoje pero celó klerikalcem, ako mu pomagajo z 6000 gl. Nadalje je večkrat poudarjal Ciatto, da je Antonaz ostro napadal mestni zbor, poprejšnjega župana in razne patrijote (!?) pa le zato, ker niso hoteli mazati koles »Cittadina«. Tako in enako se je zagovarjal Ciatto.

Antonaz pa je opravičeval svoje postopanje izovarjajoč se, da je imel le dobre namene, kadarkoli je napadal mestni zbor, župana Angelija, in je tudi dobro dokazal, da je bilo to potrebno, konečno so se še odvetniki merili z jako dobrimi govori, saj sta dr. Cavazzani in dr. Ferjančič prva zagovornika v kazenskih zadevah.

Občinstvo je proti sklepu mislilo in sodilo, da bo Ciatto na vsak način obsojen;

ali zastoj: porotniki so izrekli z osmimi proti četirimi glasovi; da sta Ciatto in Bechtinger nektriva in sodišče je obsodilo g. Antonaza k plačanju stroškov procesa in tako ima Antonaz zraven sramote še veliko škodo. — Zanimivo, a ob enem tudi ostudno je bilo slišati, kako sta se Ciatto in Antonaz zmerjala pred sodiščem; očitala sta si vse, kar je grdega in predsedenik sodišča je imel največ posla s tem, da je oba razkačena petelina miril. — Dr. Ciatto je znano po Trstu, kdo da je, on je tudi mej procesom objavil stvari, katere niso in ne morejo biti; tako na priliko, da je tisoče in tisoče potrosil za Šalobardo, vsečakom pa je znano, da ti tisočaki niso v istini bili niti stotaki; vidi se iz tega, da zna ta učenc Eskušapa dobro pretiravati in tržaški »mob« prav dobro obdelovati. Ali nikdo ne more zanikati, da Antonaz ni zaslužil te lekocije. Predobro je znano, kako je od nekdanj mrzel na Slovane, a ko ga je v letu 1876 in 1877 znani slovaški komité v Trstu podpiral, pisal ali sprejemal je navdušujoče članke per la santa causa slava; ko pa je prenehala podpora, začel je »Cittadino« zopet grdo zabavljati na Slovane in jim odrekati vsako prihodnjost. To je vendar preočita trgovina z javnim menenjem in zatorej se enkrat ponavljamo: Res je, da je bilo dokazano razžaljenje in da je Ciatto zaslužil, da bi ga bili porotniki obsodili; (akoprem se je uže precej v začetku procesa znalo, da ga ne bodo) a tajiti se ne more, da je Antonaz zaslužil tako osodo ne sicer iz pravnega, a gotovo iz moralnega stališča.

V soboto je porotno sodišče spoznalo krivega umora 26 letnega kmetskega fanta Martina Mavra iz Boljunca, ker je lastnega strica Miho Mignot tako pobil, da je vsled vdobljenih ran umrl, in obsodila ga na 5 let težke ječe. — V ponedeljek pa je bila obravnava proti 18 letnemu Jožefu Celiču vlvlarju iz Trsta zaradi ponarejanja srebrnih gol. In je bil zatoženec kriv spoznan in obsojen na pol drugo leto težke ječe. — 23. letno Ano Perčič iz Tubelj pri Komnu je včeraj porota spoznala krivo detomora in sodišče jo je obsodilo na 3 leta težke ječe. — Brezsrčna mati je svoje nezakonsko dete komaj rojeno vrgla v bližnji vodnjak v gozdiču Pontini, kder je služila. — Denes je imela biti obravnava urednika Tagblatta, Hilberga proti uredniku »Pikante Blätter«, a Hilberg je tožbo umakno, ustrašil se je najbrže izida Antonazove tožbe.

Policijsko. V nedeljo v noči je policija zasačila 3 tatove pri tem, ko so se silo odpirali stanovanje vratarja hiše v ulici Riborgo št. 8. — Enega omenjenih je komisija precej ujela, dva sta pete odnesla. Nekemu vozniku z Notranjskega so pred veliko kasarno ukradli vrečo koruze. — Na trgu stare mitnice so prejeli stražnik fakina Ludevita K., ker je ukradel nekemu drogerju 2 vreči žveplja.

Štefan Šubic, po Slovenskem obče znan in spoštovan mož, samouk v marlarstvu in kiparstvu, o katerega delih pri a toliko slovenskih cerkev, oče slavno znanih naših umetnikov, Janeza, Jurja in Pavla Šubica, umrl je zadnji ponedeljek na svojem domu v Poljanah. Naj v miru počiva!

Umrl je v Rojanu Jos. Črnivec, vrl rodoljub in eden ustanovnikov del. podp. društva. Pogreb je bil lep, vdeležilo se ga je posebno lepo število udov omenjenega društva, katerega odbor je položil venec na rakev rajnega.

Iz Pitskovic se nam poroča, da se je tam 6. t. m. po noči ob 11. uri usula debela toča, ki je najmanj dve tretjini poljskih pridelkov pokončala. Ubogo ljudstvo!

V Umagu se je denes pričel somenj za svilne kokone in mesičke; trajal bo več dni.

Gojenci Alojzijevišča v Ljubljani so 9 t. m. napravili akademijo na čast kranjskemu deželnemu načelniku baronu Winklerju. Akademija, h kateri so prišli poleg g. deželnega načelnika najodličnejši gospodi ljubljanskega mesta, izvršila se je sijajno ter dokazala, da se gojenci tega zavoda ne uče le zapovedanih predmetov, temuč se izobrazujejo tudi v petji, muziki, tujih jeziki, sploh da je izobraževanje vsestransko.

Kranjsko, primorsko in dalmatinsko društvo poštarjev in poštah opraviteljev ima svoj glavni zbor pri »Slonu« v Ljubljani 16. junija 1884 ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1.) Letno poročilo; 2.) poročilo blagajnikovo; 3.) proračun za prihodnje leto; 4.) posamezni predlogi; 5.) predlogi načelnika c. k. poštarja A. Mulejca; 6.) volitev odbornikov. Kdor želi legitimacijo za znižano vožnjo na železnici, naj to v pravem času naznani načelniku g. Mulejcu. Ker je neobhodno potreba prenarediti nekoliko pravil, želejti je, da bi bil glavni zbor mnogobrojno obiskan.

Razpis učiteljskih služb na Notranjskem. Te le učiteljske službe so razpisane: Na četverorazrednici v Postojni

služba tretjega učitelja s 500 gol.; v Vipavi služba drugega učitelja z 400 gol.; v Trnovem služba drugega učitelja s 500 gol.; na Ubelskem, v Dolenjem Zemonu, v Nadanjem Selu in na Ostrožnem Brdu po 450. v Planini, v Razdrtim in v Lozicah po 400 gol. letne plače. Prošnje do konca julija na okrajni šolski svet v Postojni.

»Gospodarski List« je v št. 5. priobčil te le sestavke: 1. Letošnja vinska razstava v Dornbergu. — 2. O krompirjevi bolezni. — 3. O napenjanji goveje živine. — 4. Prerez lubada pri sadnem drevu poveča njegovo rolovitnost. — 5. Poduk o nekaterih kmetijstvu silno škodljivih rastlinah. — 6. Vodenčev nadokis v kletarstvu. — 7. Jako dobro sredstvo, da se grozdje in drugo sadje frišno obvaruje. 8. Tečaj za praktičen poduk o napravljanji svilodnega semena po celičnem sistemu in o rabi mikroskopa za ta namen. — 9. Razglas o stipendijah, ki se podelje obiskovalcem učnih tečajev za pripravljanje svilodnega semena po celičnem sistemu in rabi mikroskopa za dotične preiskave. — 10. Razglas.

Neereče. Iz Londona se poroča, da je 4. t. m. nekoliko voz železniškega vlaka, ki je šel iz Saliburgy-a v Wimborne, skočilo z nasipa, pri kateri priliki so bili štiri popotniki usmrteni, petindvajset pa je bilo poškodovanih. — Na železnici v Asturiji na Španjskem blizu mesta Oviedo se je sesul podmol ter dva delca zasul.

Umeteljni obraz. Na Francoskem živi topničar Jožef Moreau, ki je bil leta 1871. v nemško francoski vojni strašno ranjen. 3. januarja 1871. mu je kos granate odnesel oči, nos in zgornjo čelust, spodnjo pa izpahnel. Pustili so ga na mestu, ker so mislili, da je mrtev. Ali eno uro pozneje se je zavedel in po rokah in kolenu priplazil iz Ervillers. Polkovnik je ukazal, naj ga prepeljejo v Arras v bolnico, iz katere je bil spuščen še le 4. oktobra, pa vendar rane po devet mesecih niso bile še popolnoma zaceljene. Dal so ga potem v bolnišnico Val de Grace v Parizu, kder je ostal do 26. marcija 1872. Tu so mu dobro stregli in bil je predmet ozbilnih znanstvenih razprav. Napravili so mu umeteljni obraz, ki je pravo umeteljno delo, tako da zdaj popolnoma brez težave sope, je in grize z narajenimi čelusti in govori različno kakor poprej. Podelili so mu častni križ in zvišali počitnino.

Brzojavni pogovor mej Londonom in Kalkuto brez posredovanja. Nedavno je govoril urednik angleškega časnika »The Telegraphist« po brzojavu iz Londona v Kalkuto naravnost brez posredovanja po potezi skoz Nemčijo, Rusijo in Perzijo. Rabi se Morsejev aparat na tej potezi, katera je posebno dobro zgrajena in čuvana in je celo angleški parlament izrekel Rusiji svoje priznanje za izvrstno čuvanje in službo na tej potezi, ki je najdaljša na zemlji, meri namreč iz Londona do Kalkute 11-000 kilometrov. Svet se čudi, da je bil neporednji pogovor mej Londonom in Kalkuto mogoč, ali strokovnjak se temu prav nič ne čudi. Ako bi šel električni tok iz Londona naravnost v Kalkuto, temu bi se res bilo čuditi, ker skoz toliko daljavo so ovire toku silno močne i pri še tako dobrem izoliranji se ga vendar le mnogo v zemljo zgubi. Da se temu opomore, postavljena so v raznih postajah na gotove daljave prenašala; ta prenašala vodijo električni uže oslabei tok od one postaje, od katere je došel, v zemljo, ter nov električni tok vodijo iz skladovne lastne postaje dalje in tako se to godí na raznih mej sabo oddaljenih postajah. To se ve da morajo biti poteze dobre, skladovnice, prenašala v dobrem redu, in poteze proste.

Snapravi v nedeljo dne 15. t. m. izlet v Katinaro. — Zbirališče v društveni telovadnici; odhod točno ob 3. uri popoldne.

Tržno poročilo.
Kava — slabša kupčija po nižih cenah. — Rio velja od gl. 50 do gl. 63.—, *Sladkor* — slaba kupčija po nespremenjenih cenah. *Sadje* — prav malo obrajntano, le za limone in pomeranče je nekoliko prašanja. *Olje* — gre še precej od rok po nespremenjenih cenah. — *Petrolje* — se drži tedno na gl. 9-90 do gl. 10.—.
Domači pridelki in žito — zanemarjeno, cene šibke. — *Les* — še precej obrajntan. — *Seno* — gl. 1-30 do 1-75.—.

Borsno poročilo.
Neugodna poročila iz inostranskega so vplivala trdi na našo borso, ki je bila zadnje dni jako mlahova; kurzi skoro vseh papirjev so vsled tega nekoliko slabši postali.

Dunajska Bors

dne 10. junija

Enotni drž. dolg v bankovcih 80 gld 45 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru 81 » 40 »	
Zlata renta 101 » 80 »	
5% avst. renta 95 » 75 »	
Delnice narodne banke 857 » — »	
Kreditne delnice 306 » 40 »	
London 10 lir sterlin 122 » 15 »	
Napoleon 9 » 67 1/2 »	
C. kr. cekini 5 » 76 »	
100 državnih mark 59 » 60 »	

Za trak goriške zastave darovale so nadalje še sledeče gospodičine in gospe: M. Jager 3 gld. M. Nučič 1 gl. 30 kr. T. Pitanič 1 gl. A. P. 1 gl. nabrano po gospodični M. Avšič 1 gl. M. Mandič 1 gl. Fr. Svoboda 1 gl. M. Klemenč 1 gl. M. Zorut 1 gl. U. Mrevle 50, O. Lovrenčič 50 kr. M. Dolenc 50 kr. U. Dolenc 50 kr. Fr. Ipavec 40 kr. A. Kosak 20 kr. Fr. Jazbec 20 kr. M. Cerkenik 20 kr. M. Kiler 20. Zadnji izkaz gl. 56.70, denašnji izkaz gl. 14.50, skupaj gl. 71.20.

Zahvala.

Najtoplejšje se zahvaljujem najprej prečastitemu gospodu kanoniku in dekanu iz Doline, potem pa tudi našemu dušnemu pastirju, čestitemu gosp. Antonu Rogaču, pr- vemu ker je postavil temelj in dogal, da se je porabil denar zbran za novo cerkev za nove zvonove, a drugemu ker si je tudi dosti, dosti prizadeval, da smo dobili nove zvonove in konočno moram pohvaliti tudi vse gospodarje in gospodinjje Katinarske, ki so radovoljno storili v tem obziru svojo dolžnost in izreči hvale v obče vsem dobrotnikom naše vasi.

Luka Pečar pokojnega Gasperja, zidarja in organista na Katinari h. št. 68.

Javne dražbe.

V Komau. Premoženje Antona Tance iz Sv. Križa gl. 1518-95, 4. julija, 5. avgusta. — V Sežani. Premoženje Marije Umek iz Lokve gl. 1345, 10. junija. Premoženje Matije Velečič gl. 450. — 9. junija, 9. julija, 11. avgusta. — V Cirknem. Premoženje Ivana Peterel iz Novakov gl. 2461. — 28. junija 2. avgusta, 30. septembra. — V Ajdovščini. Premoženje Antona Čibež iz Slokarjev. gl. 630, 7. junija, 7. julija, 7. avgusta. — V Trzinu. Premoženje Eugena in Karoline de Fabris iz Beljane gl. 3109. — 7. julija, 7. avgusta. — V Gorici. Premoženje Jošefe Furlani iz Prvačine 10. junija. — V Pazinu. Premoženje Marije Benič iz Zemina, gl. 220, 18. julija. Premoženje Nikole Fakin, gl. 231-45, 11. junija, 10. julija 11. avgusta. — V Trstu. Premoženje Marije Rizzan v Kadinu gl. 6689-40, 21. junija, 19. julija, 18. avgusta.

Naznanilo.

Podpisano srenjsko županstvo naznanja slavn. občinstvu, da bode 25. t. m. predpoldne pri c. kr. okraj. glavarstvu v Koprju javna dražba dolinskega lova.

Srenjsko županstvo.
V Dolini, 8. junija 1884.
Jožef Pangerc.

Oznanilo.

Razglašja se, da bo letos dne 16. junija to je ponedeljek po S. R. Telesu živinski in tudi somenj za kramo in ravno tako dne 14. septembra somenj za živino in kramo pri S. Križu — Ipavskem! Ker pade 14. septembra na nedeljo, bo letos pa somenj v saboto 13. septembra.

Županstvo S. Križa.
S. Križ, 8. junija 1884.
Načelnik.

**V NOVEJ TISKARNI V DOLENCA
ULICA TORRENTE V TRSTU**

se dobiva

koledar in kažipot po Trstu za	50 soldov
brošura «Der Freihafen von Triest und die Verlängerung der Rudolfsbahn po «Roža ternovska» novela iz domačega živjenja	10 »
Roman «Rudin» od Turgenjeva po	15 »
Vse tiskovine za cerkvene račune v sloven. jeziku	
1. pola	3 »
Vizitnice po	60—1.20
Zavitki z firmo	2.70

Vozni red železnice za Trst.

Od 1. junija 1884 naprej.

Odvoz iz Trsta.

- 7- s jutraj (brzovlak) (I., II., III. do Ljubljane od tam naprej I., II. razred) na Dunaj, zveza z Reko, Puljem, Bruckom, Zagrebom, Beljakom, Celovcom, Bolzanom.
- 7-20 s jutraj (brzovlak) (I., II., III.) v Nabrežino, Videm, Benetke, Milan, Rim.
- 9-10 s jutraj (omnibus-vlak) v Nabrežino, Videm, Benetke.
- 10- s jutraj (poštni vlak) (I., II., III.) na Dunaj, zveza z Pešto, Bruckom, Zagrebom, Karlovcem, Slakom.
- 4-50 popoludne (omnibus vlak) (of., II., III.) v Nabrežino, Videm, Benetke, Milan, Rim.
- 6-30 popoludne (poštni vlak) na Dunaj, zveza z Reko Pešto, Bruckom, Beljakom, Zagrebom, Karlovcem, Siskom, Celovcom, Bolzanom.
- 8-30 zvečer (kurirski vlak) (I., II., III.) na Dunaj, zveza s Pešto, Kanizo, Bruckom.
- 6-45 zvečer (mešan vlak) (I., II., III.) v Ljubljano, Polobruck, Beljak, Alo.
- 9- zvečer (mešan vlak) v Nabrežino, Videm, Benetke Milan.

Dolaz v Trst.

- 6-30 s jutraj (mešan vlak) (II., III.) iz Ljubljane, Beljaka Celovca, Pole
- 7-37 s jutraj (omnibus vlak) iz Milana, Benetk.
- 8-42 (kurirski vlak) (I., II., III.) iz Pešto, Dunaja.
- 10-50 (poštni vlak) (I., II., III.) iz Dunaja, Reko, Slaka Zagreba, Pešto.
- 7-37 (omnibus-vlak) iz Rima, Milana čez Nabrežino.
- 6-30 zvečer (poštni vlak) (I., II., III.) iz Dunaja, Hrvatskega, Ogrskega.
- 8-10 zvečer (omnibus vlak) iz Kormina čez Nabrežino.
- 9-32 zvečer (brzovlak) iz Italije čez Nabrežino.
- 10-05 zvečer (brzovlak) (I., II., III.) iz Dunaja, Ljubljane zveza z Reko.
- 12-36 v noči (omnibus-vlak) iz Italije čez Nabrežino.

Prodaja se

iz proste roke

v Gabrovci poleg Proseka

hiša z hlevom, šupo in dvoriščem z vodnjakom. Hiša ima I. nadstropje z štirimi sobami v I. nadstropju in v pritličju prostorna kuhinja z stanovanjem, pod kuhinjo prostorna klet, vse to prodaja se po jako nizki ceni, več pove podpisani

Matevž Penko,

lastnik pohlštva.

**POPOLNO OZDRAVLJENJE
IN HITRO**

vseh bolezní na živcih, epileptičnih IN SKRIVNIH po mojej edini metodi.

Plučati ni treba poprej dokler ni dotični popolnoma ozdravil. 1-25

Dr. prof. A. MALASPINA
ud mnogih učenih društev
106, FAUBOURG S. ANTOINE 106,
PARIS.

Posvetuje in zdravi se pismenim potem.

Najbolje in najcenejše

POHIŠTVO
v bogatej zbirki pri

IGNACIJU KRON
TRST
Via al Teatro 1
(Tergesteo). 8-2

Ilustrirani ceniki se pošljejo kamor koli brezplačno in franko.

**Riunione Adriatica di Sicurtà
v Trstu.**

Zavaruje proti požarom. provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1881:
Glavnica društva 3.300.000.—
rezervni fond ob dobičkov 625.927.02
» » za pokritje premikanja vrednosti efektov » 161.500.—
Premijna rezerva vseh oddelkov » 6.638.505.—
Rezerva za škodo 284.591.—

V portfelju:
Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 13.206.696.47
Skupni znesek v h škod plačanah od 1. 1838 do 1881 gld. 103.255.007 57

Urad ravnateljstva 24-23
Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši)

**Medjunarodna linija
iz Trsta v Novi-Jork naravnost.**

Veliki prvovrstedni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo. (3)

V NOVI-JORK. Odhod iz TRSTA.

Parnik «East Anglia», 3400 ton, a 5. dan julija.
Parnik «Germania», 4200 ton, v 20. dan julija.
Popotniki naj se obrnejo na

J. Terkuile,
generalnega pasažnega agenta.
Via dell'Arsenale 13, Teatro Comunale
v TRSTU.

Kajuta za potnike 200 gld. Vmesni krov 60 gld.
Zaradi vožnje blaga obrne naj se na
Emiliano d'Ant. Poglajen,
generalni agent.

V Vertovini pri Ajdovščini.
Žago, mlin in stope za čreslo in za jedmen, kakor tudi dotični vrti okoli mlina z vinogradom se dajo v najem s 1. avgustom. Pogoji se zvedó pri podpisnemu.
Jožef Živic v Skopem
(pošta Dutovlje).
3-2

5000
ostankov sukna
(3-4 metre), v vseh barvah za cele moške obleke, pošilja proti povzetju po 5 gld. ostanek.

L. STORCH v Brnu
tvarina (sukno), koja se nebi dopadala, more se zamenjati.

MIRODILNICA (drogerija)
G. B. ANGELI-JA

v Trstu na lesnem trgu, 1
Ocenjena izdelovalnica čopičev;
zaloga oljnatih barv lastne priprave, firneža angleškega, francoskega, nemškega itd. itd., kakor tudi vrlo izbiro

mineralnih voda,
naravnost od virov naročene, vedno sveže, in jedina zaloga

laka firneža za kočije
iz ocenjene fabrike A. Lefranc-a v Parizu.
Žvepla I. vrste. 10-6

Glasoviti želodčni liker
MATCOVICH.

Elksir nedosežen in od vseh enake vrste navspešnejši v mnogovrstnih slučajih, napravljen je iz zelišč dinarskih Alp po gosp. **G. A. Matcovichu** v Kninu (Dalmacija). Zaloge v TRSTU v lekarnah Jeroniti in Serravallo. v ZADRU pri Antonu Zariču, u ŠIBENIKU pri Ivanu Mediču, v SPLITU pri Rafaelu Campos, v KNINU pri Simeonu Vojvodiču, kder se prodaja in odpošilja

po 70 kr. sklenica

Zavitek in porto na račun naročnika. 9-24

5000
ostankov sukna
(3-4 metre), v vseh barvah za cele moške obleke, pošilja proti povzetju po 5 gld. ostanek.

L. STORCH v Brnu
tvarina (sukno), koja se nebi dopadala, more se zamenjati.

Vaše blagorodje!

Dolgo časa sem bolehal na kataru v želodci in sem vkljub zdravniškej pomoči tako oslabil, da skoraj nisem mogel hoditi. In tu sem se odločil preskrbeti si vkljub mojemu nezaupanju proti tako imenovanim hvalisanim univerzalnim zdravilom dr. Rosov zdravilni balsam, katerega rabim po predpisu. Čez osem dnij dobil sem zopet okus do jedij, in ko sem porabil 4 velike steklenice, bil sem popolnoma zdrav. Vsi ljudje, ki me poznajo, čudijo se, da tako dobro izgledam. In jaz smatram za svojo dolžnost, izreči najtoplejšje zahvalo za Vaše izvrstno zdravilo in je vsem trečim na takih boleznih najtoplejšje priporočam. Jaz tudi nemam nič proti temu, da te vrstice objavno porabite, vendar brez mojega imena. Ker hočem Rosov balsam vedno imeti pri sebi, prosim, pošljite mi ga 16 steklenic proti poštnem povzetju. Z veselošovanjem
J. W., c. kr. nadporočnik topničarskega polka v Sibiriji.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni i njih nastopke.
Ohranitev zdravja

je odvisna zgoll od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, kor ta je glavni pogoj zdravja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno **DOMAČE ZDRAVILO**, prebavljanje vrediti, doseči primerno mehanje krvi, odpraviti pokvarjene nezdrave krvne dele, to je uže več let sploh znani in priljubljeni

dr. ROSA življenski balsam.

Napravljen iz najboljših zdravilsko najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri prejedanju, po kisle m dišečim riganju, napanjanju, buvanju, pri bolečinah v telesu in želodcu, želodčnem krču, prenaslanju želodca z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemeroidah, ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delatnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zopet poprejšno moč in zdravje. Vsled te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudske domače zdravilo ter se sploh razširil.

I steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vas strani.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rosov življenski-balsam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zabtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balsam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskoga balsama

Pravi dr. Rosov življenski balsam
dobi se samo v glavnej zalogi izdelalca B. Fragner-ja lekarna v Graumy orlu v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3.

V TRSTU: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo, Ed. von Leitenburg, Ant. Luttina in K. Zanetti, lekarničarji.
V GORICI: G. Cristofotetti, A. pl. Giracoli, G. R. Fantoni, R. Kärner, lekarničarji. V OGELJI: Du-maso d'Elia.
V LJUBLJANI: G. Piccoli in J. Svoboda, lekarničar-ja.
V ZAGREBU: C. Araszim, lekarničar.
Vse lekarnice in večje trgovine z materijalnim blagom v Austro-Ogerskej imajo zalogo življenskoga balsama.

Tam se tudi dobi:
Pražko domače mazilo
zoper bule, ráne in vnetje vsake vrste.
Ako se ženam praa vnamejo, ali strdijo, pri belah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanji, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenju, pri morski (mrtni) kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper krouično vnetje v kolenih, rokah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper otekline po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.
Zaprte bule in otekline se hitro ozdravijo; ker pa ven teče, potegne mazilo v kraček vsaj gnojico na-vo, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker so po njem rane prej se zaceti dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani ras: divjeja mesa in obvaruje pred anetom (črnim prisadom); tudi bolešine to hladilno mazilo pospeši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem ko se le mazilo na nje priplji. 15-4

Skatljica se dobode po 25 in 35 k.
Balsam za uho.
Skušeno in po mnogih poskušah kot najzanesljivejšo sredstvo znano, odstrani naglušnost in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljeni sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v.